

P R O I E C T
referitor la exercitarea atribuțiilor specifice
funcției de inspector-șef al Inspecției Judiciare

Judecător Lucian Netejoru

PROIECT

referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de inspector-șef

Modificările și completările aduse recent legilor justiției¹ au consolidat statutul Inspecției Judiciare prin suplimentarea atributelor sale de independență funcțională, instituțională și personală – calitatea de unic titular al acțiunii disciplinare, calitatea de ordonator principal de credite acordată inspectorului-șef, precizarea domeniului de aplicare a principiului independenței operaționale, competența exclusivă în elaborarea normelor de efectuare a lucrărilor de inspecție, în realizarea procedurii de recrutare a inspectorilor judiciari și în desemnarea echipei de conducere a instituției – precum și sporirea competenței prin noi atribuții în următoarele domenii: răspunderea materială a judecătorilor și procurorilor pentru erori judiciare, selectarea procurorului-șef și a procurorilor cu funcții de execuție din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor de justiție a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, revocarea din funcție a membrilor aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii pentru modul de îndeplinire a atribuțiilor prevăzute de lege.

Noua configurare a statutului Inspecției Judiciare precum și expertiza pe care aceasta a dobândit-o de la înființarea sa și, cu precădere, în ultimii trei ani, perioadă în care ne-am confruntat cu situații inedite în demersul nostru instituțional vizând atribuțiile de control stabilite de lege, creează cadrul necesar pentru realizarea unui **salt calitativ în activitatea Inspecției Judiciare**.

Realizarea acestui salt calitativ trebuie să constituie obiectivul fundamental al managementului Inspecției Judiciare în mandatul viitorului inspector-șef, obiectiv pe care mi-l asum și îmi propun să îl realizez în cazul numirii mele în această funcție de conducere.

Modificările legislative anterior menționate impuneau o nouă viziune în organizarea Inspecției Judiciare și, mai ales, în desfășurarea activității de inspecție. Ca atare, în perioada imediat următoare acestor modificări am elaborat, cu ajutorul unora dintre colegi, și am aprobat, în calitate de inspector-șef interimar al Inspecției Judiciare, potrivit noilor competențe, patru noi regulamente și anume: Regulamentul pentru efectuarea lucrărilor de inspecție, Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare, Regulamentul de organizare a concursului pentru numirea în funcție a inspectorilor judiciari și Regulamentul privind răspunderea disciplinară pentru personalul Inspecției Judiciare, altul decât inspectorii judiciari, și am dispus printr-o serie de ordine măsuri organizatorice consistente pentru buna desfășurare a activității specifice de către Inspecția Judiciară. Procesul de reglementare continuă fiind în curs elaborarea procedurilor operaționale conform noilor norme.

¹ Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și al procurorilor, Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Aceste reglementări, în ansamblul lor, constituie în parte viziunea pe care o propun pentru perioada următoare în evoluția Inspecției Judiciare iar un nou mandat de inspector-șef îmi va permite să transpun această viziune în vederea realizării obiectivului fundamental la care m-am referit.

CAPITOLUL I **Obiective generale**

Noile dispoziții legale² prevăd expres liniile directoare ale demersului managerial al inspectorului-șef al Inspecției Judiciare și anume asigurarea coeziunii manageriale, a competenței profesionale, precum și a comunicării eficiente.

Corespunzător acestor linii directoare, voi urmări realizarea obiectivelor generale care vor fi prezentate în cele ce urmează.

SECȚIUNEA 1 ***Realizarea și menținerea unei coeziuni manageriale efective***

Un management eficient al Inspecției Judiciare în vederea realizării rolului acesteia și, în final, atingerii scopului său, nu poate fi conceput fără existența unei coeziuni manageriale efective. Coeziunea demersului managerial presupune o viziune unică, o abordare similară în actul de conducere la toate nivelurile structurale ale Inspecției Judiciare.

Dacă până la apariția dispozițiilor legale la care m-am referit în cele ce preced, constituirea echipei de conducere era rezultatul unor competențe partajate între Consiliul Superior al Magistraturii și inspectorul-șef al Inspecției Judiciare, în prezent acesta din urmă are competență exclusivă în această privință. Astfel, inspectorul-șef este cel care, pe lângă directorii de direcții, va desemna și inspectorul-șef adjunct. Legea pune astfel în valoare ideea de echipă în realizarea conducerii Inspecției Judiciare, idee subliniată, de altfel, și prin instituirea regulii potrivit căreia mandatul membrilor echipei încetează odată cu mandatul inspectorului-șef.

Constituirea unei echipe de conducere unite – compusă, pe lângă inspectorul-șef, din inspectorul-șef adjunct și directorii de direcții – va fi, fără îndoială, un test deosebit de important pentru noul inspector-șef. Din echipa de conducere trebuie să facă parte numai acei inspectori cu aptitudini manageriale dovedite, care au exercitat funcții de conducere la instanțe și parchete sau în cadrul Inspecției Judiciare, ori cu potențial managerial deosebit și, mai ales, care înțeleg necesitatea realizării unui management coerent și au disponibilitate reală în acest sens.

În Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare³ pe care l-am aprobat la finele anului 2018 este prevăzută procedura de selecție a

² Art. 69 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare

³ Art. 26-40.

membrilor echipei de conducere, prevăzută de lege⁴. Procedura asigură cadrul adecvat pentru evaluarea celor care doresc să contribuie, prin exercitarea unei funcții de conducere, cu adevărat la realizarea scopului și rolului Inspecției Judiciare însă experiența și viziunea inspectorului-șef are un rol determinant în alegerea membrilor noii echipe de conducere.

SECȚIUNEA a 2-a

Asigurarea unei competențe profesionale crescute, atât la nivelul echipei manageriale, cât și al inspectorilor judiciari

Potrivit art. 65 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Inspecția Judiciară își exercită atribuțiile de analiză, verificare și control în domeniile specifice de activitate, în temeiul legii și pentru asigurarea respectării acesteia. Ca atare, o competență profesională solidă a tuturor inspectorilor care contribuie la îndeplinirea misiunii pe care o are, potrivit legii, Inspecția Judiciară, menținută pe întreaga durată a mandatului constituie, fără îndoială, o cerință fundamentală.

Competența profesională a inspectorilor judiciari este supusă permanent evaluării, încă de la admiterea în acest corp profesional, prin concurs în cazul inspectorilor judiciari cu funcții de execuție sau prin procedura de selecție prevăzută de lege, în cazul celor cu funcții de conducere.

§1. Competența profesională a membrilor echipei de conducere.

Un demers managerial eficient al echipei de conducere presupune cu necesitate, pe lângă coeziune, un nivel ridicat al competenței profesionale având în vedere atribuțiile manageriale specifice stabilite de lege, în special cele de verificare, îndrumare și coordonare, în scopul asigurării unui suport real pentru inspectorul-șef în îndeplinirea misiunii sale.

În cazul unui viitor mandat de inspector-șef îmi propun să acord o atenție deosebită îndeplinirii acestei condiții sine qua non de către orice inspector care aspiră să facă parte din echipa de conducere a Inspecției Judiciare. În condițiile sporirii atribuțiilor inspectorului-șef, oricine va deține această funcție trebuie să facă alegerea potrivită în primul rând pentru asigurarea realizării scopului și rolului Inspecției Judiciare.

Nu în ultimul rând, voi încuraja și sprijini orice inițiativă a membrilor echipei de conducere destinată creșterii competenței profesionale, precum participarea la diverse activități de formare utile în domeniul de activitate.

§2. Competența profesională a inspectorilor judiciari

Primul mijloc prin care se poate asigura o competență profesională crescută a corpului de inspectori judiciari îl constituie concursul pentru numirea în funcție care trebuie reglementat și desfășurat astfel încât să își îndeplinească rolul pe care

⁴ Idem 2.

îl are cu adevărat.

Între necesitatea ocupării posturilor vacante de inspector judiciar și aceea a asigurării competenței profesionale apreciem că trebuie să primeze ultima întrucât în prezența unei competențe scăzute ocuparea posturilor vacante este lipsită de efect sub aspectul eficienței în realizarea scopului și rolului Inspecției Judiciare.

Cu titlu de exemplu, la 1 februarie 2019, în statul de funcții al Inspecției Judiciare existau 63 posturi de inspectori din care 41 de posturi pentru judecători și 22 pentru procurori. Ultima suplimentare a numărului de posturi a avut loc în anul 2018⁵ când Inspecției Judiciare i-au fost alocate 10 posturi de inspector judiciar: 8 posturi de judecător inspector și 2 posturi de procuror inspector. Din totalul de posturi sunt ocupate numai 45 din care 31 pentru judecători și 14 pentru procurori.

Ca atare, în prezent Inspecția Judiciară are un deficit de 18 posturi de inspector judiciar din care 10 posturi de judecător inspector și 8 procuror iar acest deficit va crește la 1 martie a.c. ca urmare a pensionării unui judecător inspector.

În prezent se află în derulare o procedură de concurs pentru ocuparea a 23 de posturi de inspector judiciar, acest număr fiind compus din numărul total de posturi vacante anterior menționat și numărul posturilor (5) care se vor vacanta la 1 aprilie a.c. ca urmare a expirării duratei mandatului.

Situația prezentată anterior relevă menținerea unei vulnerabilități în privința asigurării resurselor umane, mai ales celor necesare desfășurării în bune condiții a activității Direcției de inspecție pentru procurori deși au fost depuse eforturi pentru realizarea cu ritmicitate, în termenele prevăzute de lege, a concursurilor pentru numirea în funcția de inspector judiciar.

Cu toate acestea, derularea procedurilor de recrutare a inspectorilor judiciari nu trebuie să constituie un simplu proces administrativ având ca finalitate exclusivă ocuparea posturilor vacante; principala preocupare a inspectorului-șef trebuie să fie, fără a minimiza importanța unui grad ridicat de ocupare a posturilor de inspector judiciar, calitatea acestei categorii de resurse umane; ocuparea posturilor vacante este posibilă numai în măsura în care candidații îndeplinesc cu adevărat condițiile pentru numirea în funcția de inspector judiciar.

Îndeplinirea condițiilor de participare la concursul pentru numirea în funcția de inspector judiciar (vechime de cel puțin 10 ani în magistratură, care au funcționat cel puțin la tribunal sau parchet de pe lângă tribunal și au avut calificativul “foarte bine” la ultima evaluare) constituie premiza unei competențe profesionale necesară ocupării funcției de inspector judiciar însă această competență se evaluează în cadrul probei scrise a concursului, nota la această probă având o pondere ridicată, de maxim 70%, în media finală de concurs.

În sens larg, prin competență se înțelege și capacitatea de a răspunde solicitărilor specifice profesiei, precum și calitățile necesare pentru a putea performa la standarde de calitate. De aceea trebuie acordată o atenție sporită

⁵ Hotărârea Guvernului României nr. 702 din 5 septembrie 2018 privind suplimentarea numărului maxim de posturi ale Inspecției Judiciare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 10.IX.2018;

probei interviului care are tocmai rolul de a stabili dacă un candidat la funcția de inspector judiciar.

Noul Regulament de organizare și desfășurare a concursului pentru numirea în funcție a inspectorilor judiciari⁶, permite inspectorului-șef și directorilor direcțiilor de inspecție, în calitate de președinte și, respectiv de membrii ai comisiei de interviu, să aprecieze personal cu privire la capacitatea și calitățile anterior menționate.

În cadrul preocupărilor pentru creșterea performanței instituționale și a calității resursei umane recrutate în cadrul procedurilor de concurs, am inițiat, în anul 2015, demersul pentru elaborarea unui profil ocupațional al funcției de inspector judiciar; din luna octombrie a anului 2016, acest profil⁷ este disponibil pe pagina de internet a Inspecției Judiciare⁸.

Pe baza rezultatelor cercetării efectuate⁹, în cazul inspectorilor judiciari se poate vorbi despre un profil ocupațional distinct de cel al judecătorilor și procurorilor dacă ne raportăm la conținutul și contextul muncii, precum și la competențele specifice postului, chiar dacă în privința cerințelor psihocognitive și psihosociale, diferențele dintre funcția de judecător sau procuror și aceea de inspector judiciar sunt mai puțin vizibile, acestea fiind localizate mai mult la nivelul stilului de lucru, precum și al opiniilor cu privire la cadrul relațiilor sociale, transpunerea sistemului de valori în activitatea desfășurată, formarea convingerilor etc.

O altă responsabilitate a inspectorului-șef o constituie, din perspectiva calității de președinte al comisiei pentru interviu la concursurile pentru ocuparea funcției de inspector judiciar, eliminarea oricăror suspiciuni cu privire la imparțialitatea procedurii prin ***promovarea constantă a egalității de șanse pentru toți concurenții***, indiferent dacă aceștia exercită efectiv funcția de judecător sau procuror, alte funcții în cadrul autorității judecătorești sau funcția de inspector judiciar.

SECȚIUNEA a 3-a

Realizarea unei comunicări eficiente în interiorul și în exteriorul Inspecției Judiciare

Deși a existat o preocupare permanentă pentru înțelegerea rolului și scopului Inspecției Judiciare atât în rândul judecătorilor și procurorilor, cât și al publicului larg este necesară în continuare eficientizarea comunicării interne și externe în vederea îmbunătățirii acestei înțelegeri.

Nu pot trece cu vederea că în mediul intern al Inspecției Judiciare încă există situații punctuale în care rolul și scopul acesteia nu este înțeles pe deplin chiar și de inspectorii care nu se află în perioada de început a mandatului. Concursul pentru

⁶ Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1038 din 6.XII.2018;

⁷ www.inspectiajudiciara.ro

⁸ Babici Marius Gavril și Piroșcă Loredana Claris, „Profilul ocupațional al funcției de inspector judiciar”

⁹ Idem 3, pag. 30

numirea în funcție are menirea de a evalua cunoașterea rolului și scopului Inspecției Judiciare, precum și modul în care candidații se raportează la acestea însă numai exercitarea efectivă a funcției de inspector poate să confirme corectitudinea evaluării realizată în cadrul concursului.

Inspectorul-șef și echipa de conducere pe care a desemnat-o are datoria să folosească orice ocazie, discuții informale și întâlniri profesionale organizate, pentru a comunica direct și deschis cu inspectorii judiciari și celelalte categorii de personal care asigură suportul pentru realizarea activității de inspecție, despre scopul și rolul pe care le are Inspecția Judiciară. Pentru a fi eficientă, o astfel de comunicare trebuie să fie permanentă și nu să fie practică numai în situații critice, în care se pune problema unei conduite neconforme standardelor disciplinare.

Deși buna înțelegere a scopului și rolului Inspecției Judiciare de către chiar cei chemați să realizeze activitatea de inspecție constituie o premisă importantă pentru o comunicare eficientă în exteriorul Inspecției Judiciare, cu judecătorii și procurorii vizați de lucrările de inspecție, demersul la acest nivel nu este suficient.

Diseminarea în mass media a unor informații corecte despre scopul și rolul Inspecției Judiciare dar și despre activitatea acesteia este esențială atât în relația cu judecătorii cât și cu procurorii, cât și cu publicul larg.

Structura specializată în comunicarea publică din cadrul Inspecției Judiciare, aflată în coordonarea directă a inspectorului-șef, este o componentă cu un rol deosebit în menținerea unei informări permanente a celor două categorii de destinatari la care m-am referit în cele ce preced.

Experiența în domeniu, dobândită pe parcursul mandatului meu de inspector-șef, a demonstrat necesitatea unei abordări particularizate în comunicarea cu fiecare categorie de destinatari. Ca atare, îmi propun să schimb în sensul menționat paradigma comunicării externe a Inspecției Judiciare prin crearea unei platforme de comunicare online, dedicată magistraților, prin intermediul căreia să oferim acestora, astfel cum arătăm, informații corecte privind activitatea noastră dar și posibilitatea exprimării feedback-ului față de această activitate. O altă modalitate pe care o voi promova într-un viitor mandat de inspector-șef este organizarea de mese rotunde dedicate problematicii specifice activității de inspecție, destinate unei comunicări nemijlocite cu magistrații.

Și în privința comunicării cu mass-media, principalul furnizor de informații către public, este necesară îmbunătățirea modalităților practice de Inspecția Judiciară, modalități care au întrunit aprecieri din partea unui număr considerabil de jurnaliști acreditați pe lângă instituția noastră. Îmbunătățirea este necesară pentru o evoluție în același sens a nivelului de cunoaștere a scopului și rolului Inspecției Judiciare dar și a imaginii acesteia.

În fine, inspectorul-șef are datoria să asigure unicitatea mesajului transmis de Inspecția Judiciară în exteriorul său de membrii echipei de conducere, precum și de inspectorii judiciari ori celelalte categorii de personal în cazul participării la diverse evenimente la care sunt invitați. Mesajul la care mă refer trebuie să sublinieze în toate cazurile care este scopul și rolul Inspecției Judiciare

Tot în categoria obiectivelor generale ale unui viitor mandat se numără și cele rezultate din scopul¹⁰ și rolul Inspecției Judiciare. Astfel, printre principalele preocupări pe care le voi avea se află:

1. Creșterea calității actului de justiție prin accentuarea funcției de prevenție a activității de inspecție

Evidențele menținute la nivelul Inspecției Judiciare demonstrează că există un număr crescut de sesizări în care se reclamă abateri de la standardele de calitate ale actului de justiție. Cele mai multe dintre aceste sesizări au la bază, după caz, percepții eronate ori aprecieri subiective ale situațiilor de fapt. Cu toate acestea însă sunt încă multe cazuri în care inspectorii judiciari au apreciat că sesizările sunt întemeiate și, ca atare, au exercitat acțiunea disciplinară. Datele statistice relevante în sensul celor anterior menționate sunt prezentate în următorul tabel.

	2016			2017			2018		
	DIJ	DIP	IJ	DIJ	DIP	IJ	DIJ	DIP	IJ
Sesizări	4762	2061	6823	4304	2061	6365	4403	2515	6918
Acțiuni	37	13	50	26	8	34	20	16	36

Fără a diminua cu nimic importanța funcției sancționatorii a demersului Inspecției Judiciare în cazurile ce privesc standardele disciplinare aplicabile activității și conduitei judecătorilor și procurorilor, astfel cum sunt prevăzute de Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, apreciez că rolul esențial al Inspecției Judiciare nu privește componenta sancționatorie, ci pe cea de prevenție. Important este, în primul rând, ca anumite conduite cu potențial sancționabil ale magistraților să fie prevenite numai astfel putându-se vorbi despre o reală creștere a calității actului de justiție.

Una dintre modalitățile de realizare a prevenției în materie disciplinară o constituie diseminarea în rândul magistraților a cazuisticii corespunzătoare. Deși ne-am propus în mai multe rânduri să realizăm o astfel de prevenție trebuie să admitem nu am reușit să îndeplinim acest obiectiv.

Prin dispozițiile cuprinse atât în noul Regulament de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare, cât și prin ordinele subsecvente publicării acestuia, au fost create condițiile necesare îndeplinirii rolului preventiv al Inspecției Judiciare. Astfel, începând din acest an, inspecția Judiciară a demarat operațiunea de scanare a actelor de sesizare și de arhivare electronică a rezoluțiilor și rapoartelor întocmite de inspectorii judiciari precum și a hotărârilor pronunțate de Consiliul Superior al Magistraturii ca instanță disciplinară și, după caz, de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători. Toate aceste

¹⁰ Scopul activității Inspecției Judiciare este detaliat în cuprinsul art. 5 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție, aprobat prin Ordinul inspectorului-șef al Inspecției Judiciare nr. 136 din 11 decembrie 2018, publicat la rubrica "Noutăți" a website-ului Inspecției Judiciare.

documente vor alcătui fișierul jurisprudenței referitoare la lucrările de inspecție¹¹ pe baza căruia vor fi alcătuite prezentări rezumative ale practicii în materie disciplinară care să fie diseminate prin intermediul platformei de comunicare la care ne-am referit în cele ce preced.

O altă direcție posibil de urmat în acest sens este organizarea de întâlniri cu judecătorii și procurorii din jurisdicția fiecărei curți de apel sau a parchetelor de lângă acestea dedicate prezentării jurisprudenței în materie disciplinară și dezbaterii, la nivel teoretic, a acesteia. Desigur că realizarea unui astfel de proiect necesită parcurgerea unor etape organizatorice dar care, prin voința tuturor celor implicați, pot avea o durată redusă și astfel aceste întâlniri să debuteze cât mai curând posibil.

2. Sporirea eficienței și eficacității activității instanțelor și parchetelor

Atribuțiile de control ale Inspecției Judiciare¹² privind activitatea instanțelor și parchetelor constituie principala componentă a activității Inspecției Judiciare. În perioada 2016-2018, Inspecția Judiciară a efectuat un număr total de 87 de controale, distribuția pe ani și pe direcții fiind prezentată în tabelul următor.

2016			2017			2018		
DIJ	DIP	IJ	DIJ	DIP	IJ	DIJ	DIP	IJ
12	11	23	22	11	33	18	13	31

Fiecare raport de control trebuie să pună la dispoziția Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de decident, date și informații precise, complete și relevante cu privire la organizarea și desfășurarea activității instanțelor și parchetelor, precum și propuneri, formulate în urma unor analize temeinice, în vederea îmbunătățirii activității acestora sau pentru prevenirea și înlăturarea disfuncționalităților, vulnerabilităților și riscurilor identificate. Numai în acest fel se poate vorbi despre atingerea scopului Inspecției Judiciare

În cazul unui viitor mandat de inspector-șef voi continua să acord o atenție deosebită realizării unei activități de control eficiente în acest domeniu, aptă să conducă la îmbunătățirea performanței organizaționale a instanțelor și parchetelor, precum și la o aplicare unitară a normelor procedurale în cadrul acestora.

3. Monitorizarea și coordonarea activității echipelor de control

Un rol important în activitatea echipelor de control îl are coordonatorul

¹¹ Art. 19 lit. f) din Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare, aprobat prin Ordinul inspectorului-șef nr. 134 din 10 decembrie 2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1049/11.XII.2018;

¹² Art. 74 alin. 81) lit. b)-d) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

acestora care potrivit normelor privind efectuarea lucrărilor de inspecție (art. 118 alin. 3) îndeplinește atribuții organizatorice absolut necesare bunei desfășurări a misiunii de control.

Monitorizarea și coordonarea activității de control se realizează partajat de inspectorul-șef, directorul de direcție și coordonatorul echipei de control. În cazul unui viitor mandat de inspector-șef voi încuraja o comunicare permanentă între membrii echipei și conducerea Inspecției Judiciare pentru evitare în primul rând a unor situații de necorelare a activităților concrete de verificare care pot avea drept efect un caracter neunitar al raportului de control.

CAPITOLUL II

Îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege

Legea nr. 234/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii a conturat mai clar atribuțiile inspectorului-șef al Inspecției Judiciare concentrând puterea de decizie și responsabilitatea administrativă în persoana acestuia.

Aceste modificări au impus reorganizarea întregului sistem administrativ al Inspecției Judiciare, scopul fiind acela de degrevare a acestora de sarcinile administrative și, în final, de optimizare a condițiilor pentru îndeplinirea de către inspectorii judiciari a misiunii ce le revine potrivit legii.

SECȚIUNEA 1

Atribuții administrative

§1. Organizarea activității Inspecției Judiciare

Noul cadru legal privind organizarea și funcționarea Inspecției Judiciare a impus regândirea întregului sistem administrativ al instituției în conformitate cu atribuțiile deja existente dar și cu acelea introduse ca urmare a modificărilor legislative.

Noua concepție privind organizarea Inspecției Judiciare – menită să asigure eficientizarea activității de inspecție în plan calitativ dar și în ceea ce privește durata soluționării lucrărilor – presupune o distincție foarte clară între activitatea de bază, desfășurată de inspectorii judiciari, și activitatea suport, desfășurată de celelalte categorii de personal.

Astfel, structurile de specialitate ale Inspecției Judiciare sunt reprezentate de cele două direcții de inspecție, pentru judecători și pentru procurori, care exercită, prin inspectorii judiciari, judecători și procurori, atribuții de analiză, verificare și control cu privire la activitatea instanțelor și parchetelor, precum și la activitatea profesională și conduita judecătorilor și procurorilor, inclusiv a celor care sunt membri ai Consiliului Superior al Magistraturii sau inspectorii judiciari, și a magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Structurile-suport din cadrul Inspecției Judiciare asigură funcționarea administrativă a instituției și sprijină realizarea activității la nivelul structurilor de

specialitate. În această categorie sunt incluse structuri care au existat și anterior modificărilor legislative – *Direcția economică și administrativ*, precum și *Compartimentul pentru tehnologia informației* – dar și structuri nou înființate – *Serviciul secretariat și relații publice* care îndeplinește atribuții privind lucrările de registratură și secretariat, repartizare aleatorie a lucrărilor de inspecție, comunicare și informare publică, relația cu mass-media și relațiile internaționale; *Serviciul juridic și documentare* care exercită atribuții de verificare a legalității actelor, în domeniul reprezentării și apărării drepturilor și intereselor legitime ale Inspecției Judiciare, precum și de asigurare a suportului de specialitate pentru inspectorii judiciari; *Compartimentul pentru resurse umane* care îndeplinește atribuții privind organizarea și gestionarea, recrutarea și promovarea, formarea profesională a personalului Inspecției Judiciare, precum și atribuții privind protecția muncii; *Compartimentul pentru achiziții publice* care asigură îndeplinirea atribuțiilor Inspecției Judiciare în domeniul achizițiilor publice. Este necesar să menționez că toate misiunile de audit extern independent al calității managementului Inspecției Judiciare au recomandat cu insistență, în cuprinsul rapoartelor întocmite în perioada 2016-2018, crearea structurilor din ultima subcategorie la care am făcut referire.

Inspectorul-șef al Inspecției Judiciare are obligația să mențină permanent un grad de adecvare ridicat al structurii organizatorice a instituției cu ansamblul atribuțiilor ce i-au fost stabilite de lege. Ca atare, apreciez că reforma structurală pe care am inițiat-o nu s-a definitivat, urmând să fie operate ajustările imperios necesare asigurării unei bune funcționări a Inspecției Judiciare.

§2. Coordonarea activității personalului Inspecției Judiciare

Dacă în reglementarea anterioară coordonarea activității personalului Inspecției Judiciare, altul decât inspectorii judiciari, era împărțită între inspectorul-șef și inspectorul-șef adjunct, odată cu apariția modificărilor legislative vizând organizarea Inspecției Judiciare inspectorul-șef a preluat integral această atribuție. Ca atare, inspectorul-șef este cel căruia îi revine coordonarea întregului personal al Inspecției Judiciare.

În literatura de specialitate s-a acordat atenția cuvenită coordonării ca una dintre funcțiile principale ale managementului astfel încât ar fi excesivă trecerea în revistă a concepțiilor și teoriilor în domeniu în cadrul acestui proiect.

În ceea ce privește demersurile concrete pe care le-am întreprins în vederea îndeplinirii obligației în discuție arăt următoarele:

– una dintre măsurile imediate pe care le-am luat a fost aceea de a organiza într-un mod cât mai eficient, pe domenii, activitatea administrativă, astfel cum am menționat în cele ce preced, întrucât numai o bună organizare poate constitui baza unei bune coordonări;

– întrucât realizarea unei bune coordonări a activității personalului din aparatul propriu o constituie organizarea și separarea atribuțiilor acestuia, ținând cont de experiența profesională și de abilitățile fiecăruia, am discutat cu cei care conduc structurile funcționale ale Inspecției Judiciare cazul fiecărui membru al

personalului propriu și numai după o temeinică corelare a atribuțiilor cu ale celorlați am aprobat fișele de post întocmite.

Corelarea nu se rezumă la întocmirea unei bune fișe a postului deși această operațiune are o importanță majoră. Corelarea este un proces dinamic care nu poate fi realizată fără aportul membrilor echipei de conducere. O asemenea realitate impune, în cazul obținerii unui nou mandat de inspector-șef,

– continuarea practicii întâlnirilor săptămânale ale membrilor echipei de conducere, practică pe care am instituit-o în urmă cu doi ani. Întâlnirile sunt dedicate exclusiv informării reciproce cu privire la activitățile de realizat în săptămâna în care se desfășoară întâlnirea, precum și corelării demersurilor fiecărei structuri organizatorice; practica la care mă refer a fost evidențiată și de misiunile de audit extern privind managementul

– delegarea în parte a atribuției de corelare a activității personalului Inspecției Judiciare către inspectorul-șef adjunct și anume cu privire la alte categorii de personal decât inspectorii judiciari. O astfel de opțiune nu are semnificația întoarcerii la o reglementare legală anterioară ci este o modalitate de realizare a atribuțiilor manageriale de către inspectorul-șef.

§3. Exercițarea calității de ordonator principal de credite

În perioada imediat următoare intrării în vigoare a noilor modificări legislative din cea de a doua parte a anului 2018 am întreprins în relația cu Ministerul Finanțelor, toate demersurile administrative necesare pentru operaționalizarea calității de ordonator principal de credite. Începând cu prima zi a anului în curs, am exercitat atribuțiile prevăzute de lege pentru ordonatorii principali de credite.

Dobândirea acestui statut este onorantă pentru Inspecția Judiciară și reprezintă punctul terminus al unei perioade care a debutat cu mai mulți ani în urmă în care predecesorul meu în funcție dar și eu personal am militat pentru obținerea acestei calități, absolut necesară pentru consolidarea independenței Inspecției Judiciare.

Statutul de ordonator principal de credite este deopotrivă solicitant și necesită o conlucrare permanentă cu directorul Direcției economice și administrativ. Îmi face plăcere să arăt că relația profesională pe care am dezvoltat-o cu directorul acestei direcții s-a desfășurat în astfel de coordonate făcând posibilă nu numai operaționalizarea anterior menționată ci și derularea în bune condiții a raporturilor cu Ministerul Finanțelor Publice ulterior acestui moment.

Într-un viitor mandat de inspector-șef îmi propun să exercit în continuare personal atribuțiile specifice ordonatorilor principali de credite și să consolidez buna colaborare cu departamentul economic din cadrul instituției noastre.

§4. Organizarea concursurilor pentru numirea inspectorilor judiciari

Am subliniat în cele ce preced importanța extremă a recrutării inspectorilor judiciari, precum și necesitatea acordării unei atenții deosebite acestei activități

întrucât între calitatea activității și actelor emise de Inspekția Judiciară și profesionalismul inspectorilor judiciari există o relație de proporționalitate directă.

Ulterior intrării în vigoare a noilor modificări legislative aduse Legii nr. 317/2004, am aprobat Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului pentru numirea în funcție a inspectorilor judiciari. Noul regulament are la bază experiența dobândită în cei peste 6 ani de existență a Inspekției Judiciare precum și un set de criterii stricte de profesionalism și integritate.

Inspectorul-șef al Inspekției Judiciare are obligația să asigure o bună organizare a concursurilor de numire în funcție a inspectorilor judiciari care privește:

- momentul declanșării fiecărui concurs;
- constituirea comisiilor implicate în realizarea procedurii de concurs;
- stabilirea împreună cu directorii direcțiilor de inspekție a măsurilor pentru efectuarea de către inspectorii judiciari a verificărilor regulamentare privind candidații;
- asigurarea resurselor financiare precum și a bunurilor necesare desfășurării concursurilor în bune condiții.

§5. Realizarea repartizării aleatorii a sesizărilor și dosarelor disciplinare către inspectorii judiciari.

Asigurarea realizării unei repartizări aleatorii a lucrărilor de inspekție constituie o obligație cu o importanță deosebită pentru inspectorul-șef al Inspekției Judiciare întrucât modul în care sunt repartizate sesizările are efecte nemjlocite asupra imparțialității soluționării lucrărilor ce au ca obiect respectivele lucrări. În ciuda beneficiilor specifice procedurii de repartizare aleatorie, aceasta poate să conducă la dezechilibre majore în privința volumului de lucru al inspectorilor judiciari.

În aceste împrejurări, în cadrul preocupării permanente pentru îndeplinirea obligației anterior menționate, am procedat la o modificare semnificativă a reglementării privind funcționarea Inspekției Judiciare și anume *transferarea atribuției de repartizare aleatorie a lucrărilor de inspekție de la direcțiile de specialitate la structurile suport.*

Demersul pe care l-am întreprins se înscrie pe linia degrevării inspectorilor judiciari de sarcinile administrative și oferă garanții suficiente pentru realizarea unei repartizări aleatorii și deopotrivă echilibrate.

O altă provocare importantă în ceea ce privește repartizarea aleatorie a lucrărilor de inspekție a reprezentat-o constituirea comisiilor pentru realizarea verificărilor prevăzute la art. 74¹ din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Noua concepție de repartizare aleatorie ciclică a lucrărilor din această categorie are la bază un sistem de echipe din care fac parte toți inspectorii judiciari.

SECȚIUNEA a 2-a Atribuții specifice

§1. Stabilirea domeniilor de control¹³

Stabilirea domeniilor specifice de activitate cu privire la care se exercită controlul reprezintă pilonul de bază al controalelor pe care Inspekția Judiciară le desfășoară, indiferent de tipul acestora. Potrivit legii, această operațiune are loc anual sau ori de câte ori este nevoie, după consultarea inspectorilor judiciari.

Dispoziția legală evocată stabilește rolul pe care inspectorului-șef îl are în procesul de configurare a activității de control a Inspekției Judiciare; indiferent dacă inițiativa includerii unui anume domeniu de control îi aparține sau nu, decizia este în toate cazurile a inspectorului-șef, punctul de vedere exprimat de inspectorii judiciari în cadrul consultării prevăzută de lege fiind unul consultativ; în practică, consultarea inspectorilor se realizează de directorul direcției de inspekție corespunzătoare sau, în cazul unui domeniu de interes comun pentru ambele direcții de inspekție, de către cei doi directori de direcție.

Prin intermediul modificărilor legislative la care ne-am referit pe întreg parcursul acestui proiect, s-a renunțat la dispoziția potrivit căreia era obligatorie consultarea celorlalți titulari ai acțiunii disciplinare în procesul de stabilire a domeniilor de control; această măsură este pe deplin justificată câtă vreme Inspekția Judiciară a rămas, potrivit legii, singura titulară a dreptului de exercitare a acțiunii disciplinare.

În aceste împrejurări, se poate susține că **inspectorul-șef al Inspekției Judiciare are competență exclusivă în procesul de stabilire a domeniilor de control**. O asemenea concluzie este în acord cu prevederile art. 69 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 având următoarea redactare:

„Inspectorul-șef al Inspekției Judiciare nu solicită și nu primește instrucțiuni de la nicio autoritate, instituție sau persoană în realizarea atribuțiilor sale referitoare la declanșarea, desfășurarea și valorificarea controalelor, cu excepția situațiilor prevăzute de prezenta lege.”

Relevanța și utilitatea controalelor se apreciază în cele din urmă de Consiliul Superior al Magistraturii în cadrul procedurii de aprobare a rapoartelor de control întocmite de inspectorii judiciari, astfel încât monitorizarea practicii în domeniu a Consiliului este absolut necesară pentru oricine deține funcția de inspector-șef.

În acest context trebuie să admit că au existat, cu titlu de excepție, situații în care punctul de vedere al inspectorului-șef cu privire la relevanța și utilitatea controlului nu a fost însușit de Consiliul Superior al Magistraturii. Această împrejurare am apreciat-o și am valorificat-o ca pe o configurare mai precisă a standardului de apreciere a întrunirii celor două condiții în cazul domeniilor de control pe care le stabilește inspectorul-șef.

¹³ Art. 69 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

În activitatea de stabilire a domeniilor de control voi depune toate diligențele în sensul respectării întocmai a standardului anterior menționat prin consultarea și a echipei de conducere a Inspecției Judiciare astfel cum, de altfel, am procedat până în prezent și efectuarea unei analize mai atente a relevanței, utilității și impactului fiecărui domeniu de control pe care îl voi stabili.

§2. Stabilirea echipelor de control și a coordonatorilor acestora¹⁴

a. Stabilirea componenței echipelor de control

Legea prevede în sarcina inspectorului-șef obligația stabilirii echipelor de control; în aplicarea acestei dispoziții, normele de efectuare a lucrărilor de inspecție, pe care le-am aprobat la finele anului 2013, prevăd că stabilirea echipei se face prin ordin, la propunerea directorului de direcție competente, după consultarea inspectorilor judiciari.

Asupra importanței acestei operațiuni nu sunt necesare explicații suplimentare, aceasta fiind de domeniul evidenței. Componența echipei de control reprezintă cu adevărat o cheie a succesului în desfășurarea unui control.

Există o multitudine de factori care influențează în diferite grade desemnarea optimă a membrilor unei echipe de control, printre aceștia numărându-se, fără îndoială, disponibilitatea de a lucra în echipă. Acest factor trebuie evaluat în cazul fiecărui demers de constituire a unei echipe de control, disponibilitatea în cauză fiind, potrivit propriilor mele constatări, o trăsătură dinamică pe parcursul exercitării mandatului de inspector judiciar.

Un alt imperativ care trebuie avut în vedere îl constituie expunerea tuturor inspectorilor judiciari la sarcinile și rigorile specifice activității de control. Cu privire la acest aspect, trebuie menționat faptul că necesitatea repartizării echilibrate a sarcinilor în cadrul corpului de inspectori judiciari este aceea care determină expunerea la care m-am referit. Suprasarcina pentru unii dintre inspectori are, mai devreme sau mai târziu, consecințe greu de gestionat.

Analiza celor doi factori la care m-am referit în cele ce preced poate avea drept urmare excluderea unui inspector de la efectuarea unei sau unor activități de control particulare ceea ce poate atrage consecințe directe în planul evaluării activității profesionale a celor în cauză.

Oricum, inspectorul-șef este cel căruia îi revine sarcina constituirii unei echipe de control cât mai omogene, cu potențial cert în îndeplinirea cu succes a misiunii de control încredințate.

Chiar dacă în normele de efectuare a lucrărilor de inspecție nu se prevede expres care sunt criteriile de desemnare a membrilor echipei de control, în practică am aplicat în mod corespunzător, cu unele ajustări, criteriile prevăzute pentru desemnarea coordonatorului de echipă la care mă voi referi în cele ce urmează.

Având în vedere că inspectorii judiciari nou numiți în funcția de inspector

¹⁴ Art. 69 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare; art. 118 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție;

judiciar au, ca regulă, o experiență redusă în efectuarea unor controale sau chiar le lipsește o astfel de experiență, nu este posibilă aplicarea întocmai a primului criteriu. În aceeași situație se află și criteriul vechimii în funcția de inspector judiciar. În toate aceste cazuri am avut în vedere experiența dobândită ca judecător sau procuror.

b. Desemnarea coordonatorilor echipelor de control

Încă de la înființarea Inspecției Judiciare, în realizarea activităților de control a existat practica desemnării unui coordonator al echipei de control constituite, normele regulamentare fiind în acest sens. Noile norme privind efectuarea lucrărilor de inspecție au adus necesarele clarificări ale statutului pe care îl are coordonatorul unei echipe de control dar și în privința desemnării coordonatorului echipei de control; astfel se prevede că desemnarea se face în cuprinsul ordinului prin care s-a stabilit echipa, pe baza propunerii directorului de direcție competente și după consultarea inspectorilor judiciari. Elementul de noutate în această privință îl constituie criteriile care trebuie avute în vedere la propunerea și desemnarea coordonatorului echipei de control. Acestea sunt, în ordine, următoarele:

- experiența în efectuarea unor controale similare;
- capacitatea de analiză și sinteză;
- capacitatea de comunicare și coordonare;
- rezultatul consultării membrilor echipei de control;
- vechimea în funcția de inspector judiciar.

Toate aspectele expuse la punctele a și b au constituit repere pentru îndeplinirea obligației în discuție. În eventualitatea unui nou mandat de inspectorșef, clarificările de ordin procedural cuprinse în normele privind efectuarea lucrărilor de inspecție la care m-am referit vor permite realizarea unui salt calitativ și în privința îndeplinirii obligației de stabilire a echipelor de control și de desemnare a coordonatorilor acestora.

§3. Evaluarea activității profesionale a inspectorilor judiciari

Prin noul Regulament de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare au fost stabilite *noi indicatori de evaluare a activității profesionale a inspectorilor judiciari* care vor permite începând din acest an realizarea unei evaluări cu adevărat obiective și corecte, necesară îmbunătățirii calității activității de inspecție și implicit a imaginii Inspecției Judiciare în rândul magistraților și în spațiul public.

O astfel de evaluare constituie în prezent o necesitate imperativă întrucât competențele Inspecției Judiciare au crescut semnificativ iar realitatea demonstrează evoluții extrem de dinamice în privința fenomenelor ce intră în sfera de competență, cu puternic impact în privința asigurării calității actului de justiție și a serviciului public, precum și a bunei funcționări a instanțelor și parchetelor.

Dintre indicatorii anterior menționați mă voi referi numai la cei privind calitatea activității desfășurate de inspectorii judiciari, fără a diminua prin aceasta

importanța celorlați indicatori. Potrivit normelor regulamentare¹⁵, calitatea activității inspectorilor judiciari se apreciază în funcție de următorii indicatori:

- a) capacitatea de identificare a problematicii lucrărilor repartizate, caracterul complet al verificărilor și rigurozitatea în efectuarea acestora;
- b) capacitatea de analiză și sinteză;
- c) argumentația clară și logică.

În ultimul an au existat situații punctuale în care, cu precădere în activitatea de control, îndeplinirea standardelor de natura celor prevăzute anterior au fost puse sub semnul întrebării în cadrul procedurii de aprobare a unor rapoarte de control în hotărârile corespunzătoare fiind prevăzută expres obligația ca aspectele reținute cu privire la calitatea activității unora dintre inspectorii judiciari să fie avută în vedere la evaluarea anuală a acestora.

Desigur că astfel de situații nu pot fi trecute cu vederea întrucât reprezintă mai mult decât datele și informațiile necesare evaluării la care fac referire normele regulamentare.¹⁶

Aspectele la care am făcut referire constituie tot atâtea repere ale evaluării activității profesionale a inspectorilor judiciari pe care îmi propun să o realizez în cazul unui nou mandat de inspector-șef.

§4. Evaluarea personalului propriu, altul decât inspectorii judiciari¹⁷

În prezent se află în curs de elaborare Regulamentul privind criteriile și procedura de evaluare a activității și performanței profesionale ale personalului Inspecției Judiciare, altul decât inspectorii judiciari astfel cum prevede art. 60 alin. (2) din noul Regulament de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare.

Având în vedere categoriile profesionale prevăzute de lege să facă parte din aparatul propriu al Inspecției Judiciare¹⁸ au existat unele impedimente de ordin legislativ pentru elaborarea regulamentului anterior menționat.

Cu toate acestea, îndeplinirea într-un viitor mandat de inspector-șef a atribuției de evaluare va avea în vedere nivelul maxim al standardelor profesionale aplicabile fiecărei categorii de personal pentru rațiuni identice celor expuse la punctul §4.

§5. Coordonarea activității de formare profesională a inspectorilor judiciari și a activității de unificare a practicii la nivelul Inspecției Judiciare¹⁹

¹⁵ Art. 5 din Criteriile și procedura de evaluare a activității profesionale a inspectorilor judiciari, prevăzute în anexa la Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare.

¹⁶ Art. 16 alin. (4) și art. 17 alin. (3) lit. a) din Criteriile și procedura de evaluare a activității profesionale a inspectorilor judiciari, prevăzute în anexa la Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției

¹⁷ Art. 69 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare; art. 118 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție;

¹⁸ Art. 66 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare; art. 118 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție;

¹⁹ Art. 69 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare; art. 118 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție;

Realizarea acestei atribuții legale presupune o colaborare strânsă cu membrii echipei de conducere dar și cu șefii serviciilor nou înființate în cadrul Inspecției Judiciare. O astfel de manieră de lucru am folosit-o și până în prezent, rezultatele obținute fiind foarte bune.

În legătură cu prima componentă a acestei atribuții trebuie să menționez că deși am reușit să asigurăm participarea întregului personal-suport la activități de formare profesională nu aceeași a fost situația în cazul inspectorilor judiciari. În foarte puține cazuri, inspectorii au fost selectați să participe la activitățile organizate de Institutul Național al Magistraturii. Această realitate durează de foarte multă vreme și pare să contureze existența unui fenomen de enclavizare a inspectorilor judiciari sub acest aspect.

În activitatea de inspecție judiciară există încă elemente de practică neunitară, activitatea de unificare a acesteia fiind responsabilitatea directorilor de direcție; tot în sarcina directorilor de direcție este și atribuția de coordonare a activității inspectorului responsabil cu învățământul profesional al inspectorilor judiciari.

Atribuția de coordonare în acest domeniu presupune îndeplinirea cu mare atenție a atribuțiilor de avizare a lucrărilor de inspecție de către directorii de direcție dar și de către inspectorul-șef. În cadrul procedurilor de avizare și/sau confirmare se poate realiza o identificare primară a elementelor de practică neunitară. Soluțiile dispuse de Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la lucrările întocmite de Inspecția Judiciară, precum și hotărârile Curții de apel București în contestațiile formulate împotriva rezoluțiilor emise în lucrările de inspecție ori, după caz, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca instanță de recurs în materie disciplinară constituie tot atâtea surse de identificare a practicii neunitare la nivelul Inspecției Judiciare.

Atât directorii de direcție cât și inspectorul-șef are îndatorirea să participe la întâlnirile informale sau organizate dedicate unificării practicii la nivelul Inspecției Judiciare.

În final, menționez că printre indicatorii de evaluare a integrității în activitatea inspectorilor judiciari se numără și „uniformitatea practicii individuale în soluționarea lucrărilor repartizate”.

Acest indicator vizează și un alt aspect al practicii neunitare și anume cel de ordin procedural. Respectarea normelor de efectuare a lucrărilor de inspecție este esențială în abordarea unitară a problematicii fiecărei lucrări. Directorii de direcție sunt cei care realizează în forme incipiente abaterile de ordin procedural și de aceea trebuie să pună de îndată în discuție fiecare incident relevant pentru asigurare unicității abordării procedurale.

În cazul unui viitor mandat de inspector-șef voi lua măsurile necesare pentru semnalarea de către directorii direcțiilor de inspecție a cazurilor a elementelor de practică neunitară sub aspectul în discuție.

CAPITOLUL III

Raportul cu independența magistraților

SECȚIUNEA 1
Excluderea verificărilor asupra raționamentului judiciar

Răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor reprezintă un risc pentru chiar independența acestora atunci când se pune problema exercitării acțiunii disciplinare pentru încălcarea unor norme de drept material sau de procedură.

Înalta Curte de Casație și Justiție, într-o decizie de speță²⁰, a constatat că, în mod corect, Consiliul Superior al Magistraturii ca instanță de disciplină a reținut că prin acțiunea disciplinară exercitată a fost pus în discuție însuși modul de interpretare a unor norme de drept de către magistrat și raționamentul logico-juridic al acestuia, aspecte care, însă, nu pot forma obiectul unei verificări disciplinare, acestea putând fi cenzurate doar în cadrul controlului judiciar, în căile de atac. Decizia la care am făcut referire face parte dintr-o serie de decizii prin care instanța supremă a confirmat practica constantă a Consiliului Superior al Magistraturii în sensul excluderii din sfera verificărilor disciplinare a raționamentului logico-juridic al magistraților.

Trebuie să admitem că în practica Inspecției Judiciare au existat situații în care în rezoluțiile întocmite inspectorii judiciari au antamat modul de interpretare a unor norme de drept și, implicit, raționamentul logico-juridic. În condițiile anterior menționate, este important ca pe viitor astfel de abordări să fie eliminate din practica inspectorilor judiciari în acest sens inspectorul-șef având un rol esențial prin procedura de confirmare.

SECȚIUNEA a 2-a

Avizarea și confirmarea rapoartelor de evaluare întocmite în temeiul art. 74¹ alin. (5) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Utlimele modificări aduse Legilor privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și Consiliul Superior al Magistraturii privind răspunderea materială în cazul săvârșirii unor erori judiciare au determinat numeroase controverse în spațiul public, una dintre opiniile exprimate fiind în sensul existenței unui potențial de afectare a independenței magistraților.

Pe lângă garanțiile prevăzute de lege, la elaborarea noilor norme privind efectuarea lucrărilor de inspecție s-a avut în vedere instituirea unor garanții pentru asigurarea imparțialității procedurii.

Astfel, potrivit art. 78 alin. (3), inspectorul-șef poate dispune efectuarea completării verificărilor de o altă echipă de inspectorii în situații obiective, precum incompatibilitatea sau posibilitatea afectării imparțialității verificării. De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 78 alin. (8), la întocmirea raportului

²⁰ Decizia civilă nr. 165 din 12.VI.2017, pronunțată în dosarul nr. 4103/1/2016;

de evaluare inspectorii au obligația să depună toate diligențele rezonabile pentru adoptarea unei viziuni unice asupra rezultatului verificărilor.

În procedura de confirmare a raportului de evaluare voi acorda o atenție sporită apărării independenței magistraților, ca valoare fundamentală a înfăptuirii justiției, și în egală măsură protecției drepturilor omului. Apreciez că o utilizare consecventă și cu bună credință a prerogativelor care îi sunt acordate inspectorului-șef poate avea drept consecință atât responsabilizarea corpului magistraților cât și consolidarea încrederii în justiție.

SECȚIUNEA a 3-a

Responsabilizarea corpului magistraților cu privire la activitatea profesională și la conduita în societate

Independența de care se bucură magistraților nu exclude răspunderea în cazurile de exercitare defectuoasă a funcției; ca atare, este necesară realizarea unei corelări între independența magistraților și răspunderea acestora.

Un argument în acest sens este însăși existența Inspecției Judiciare ca instituție specializată în investigarea eventualelor abateri de la standardele de disciplină și conduită, precum și în exercitarea funcției de control vizând activitatea instanțelor și parchetelor.

Noile prerogative atribuite Inspecției Judiciare ca urmare a consolidării capacității sale administrative relevă necesitatea unei abordări responsabile din partea tuturor actanților cu privire la echilibrul care trebuie să existe între independență și răspundere.

În calitate de inspector-șef voi uza de toate prerogativele ce mi-au fost conferite prin lege pentru menținerea și consolidarea acestui echilibru atât de necesar pentru înfăptuirea unui act de justiție credibil.

CAPITOLUL IV Obiective specifice

Viziunea managerială pe care o propun are la bază atitudinea proactivă care, îmi place să cred, a caracterizat întreaga mea carieră profesională, precum și paradigma conform căreia întreaga activitate a Inspecției Judiciare este și trebuie să fie dedicată creșterii încrederii publicului în actul de justiție prin îmbunătățirea calității acestuia.

În cele ce urmează vă supun evaluării obiectivele specifice exercitării funcției de inspector-șef al Inspecției Judiciare.

SECȚIUNEA 1

Atribuții referitoare la activitatea și conduita judecătorilor și procurorilor

1. Creșterea capacității de reacție la informațiile apărute în spațiul public cu

privire la activitatea sau conduita magistraților; continuarea demersurilor în vederea dezvoltării și implementării metodologiei de tip „horizon scanning”, aprobată pentru finanțare prin programul POCA.

2. Monitorizarea atentă a activităților din zona social media a magistraților și declanșarea unor controale privind aspecte ce derivă din comportamentul, conduita, atitudinile și manifestările publice ale acestora cu impact negativ asupra prestigiului justiției, onoarei ori probității profesionale. În aceeași ordine de idei o atenție sporită trebuie acordată atitudinilor nedemne săvârșite de magistrați atât față de colegi, personalul instanței/parchetului, cât și față de avocați, experți ori justițiabili.

3. Monitorizarea cu mai multă atenție a activităților publice ale magistraților cu potențial caracter politic sau a manifestării convingerilor cu un asemenea caracter.

4. Realizarea unor verificări mai aplicate la situația de fapt supusă analizării în ceea ce privește cererile de apărare a reputației profesionale și a independenței judecătorilor și procurorilor.

SECȚIUNEA a 2-a

Atribuții referitoare la activitatea de control

1. Efectuarea unor controale axate pe problematici punctuale, cu impact asupra activității instanțelor și parchetelor în vederea creșterii eficienței acestora.

2. Efectuarea în continuare de controale privind activitatea și eficiența managerială, indiferent de nivelul instanței ori unității de parchet.

3. Realizarea de controale privind repartizarea aleatorie a cauzelor la nivelul instanțelor și parchetelor, indiferent de nivelul acestora, aspect extrem de important pentru activitatea acestora, dar și interesul public manifestat pentru această problemă.

4. Monitorizarea în continuare a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești ori a lucrărilor, adaptată ultimelor modificări ale Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Codului de procedură civilă.

5. Analiza cauzelor de abținere a judecătorilor și procurorilor în vederea asigurării unui proces echitabil.

6. Îmbunătățirea coordonării echipelor de control, inclusiv prin verificarea legăturilor de conexitate dintre lucrările repartizate, în vederea soluționării unitare, complete și corecte a problematicilor verificate.

7. Implementarea unei structuri suplă și logice a rapoartelor de inspecție prin formularea de concluzii și propuneri clare, pertinente și practice, ușor de înțeles și aplicat, precum și renunțarea la stilul prolix de redactare utilizat adesea și la concluziile pur teoretice.

SECȚIUNEA a 3-a

Atribuții referitoare la evaluarea activității profesionale

a inspectorilor judiciari

Realizarea unei evaluări atente și aplicate a activității inspectorilor judiciari și adoptarea de măsuri corespunzătoare, cu luarea în considerare a recomandărilor Secțiilor sau ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

În sens larg, evaluarea activității profesionale se face prin hotărârile secțiilor sau Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, de admitere a acțiunilor disciplinare sau, după caz, de aprobare a rapoartelor de control ori a altor tipuri de rapoarte, pe de o parte, precum și prin hotărârile instanței de contencios administrativ în contestațiile formulate împotriva rezoluțiilor de clasare și de respingere a sesizării sau în hotărârile Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe de altă parte .

SECȚIUNEA a 4-a

Comunicarea și relațiile interinstituționale

1. Informarea corectă și completă a publicului cu privire la activitatea Inspecției Judiciare, cu respectarea drepturilor magistraților și a liberului acces la informațiile de interes public;

2. Dezvoltarea comunicării interinstituționale cu Consiliul Superior al Magistraturii.